Текст: **Милка Кралчева** | Снимки: **БКИ, гр. Прага**

Деветдесет процента ангел, сто процента гений

Тази година Световният ден на музиката, 1 октомври, дойде с тъжна новина. На 80- годишна възраст в Прага почина Чешкият славей, обичаният от цял народ Карел Гот. Цяла една епоха от популярната музика си отива с него. Две седмици по-късно, на 81 г., ни напусна и Милчо Левиев, отново човек-епоха, незаменимо име в българската поп, джаз и филмова музика. Странно, но имената и на двамата наскоро починали титани в Чехия и България са свързани с името на ненавършилия своите 80 гениален български и чешки композитор Ангел (Анджело) Михайлов.

На 3 октомври, от 19 ч. в театър „У хасичу“ (U hasičů) се проведе благотворителна вечер, посветена на недочаканата 80-годишнина на големия български музикант, творил и починал в Чехия. Събитието бе организирано от семейството му, с подкрепата на Český rozhlas Dvojka и БКИ в Прага, а събраните средства ще отидат за подпомагане на деца от детския център в болницата „Кръч“ (Nemocnice Krč).

Вечерта в памет на автора на едни от най-популярните и обичани песни от знаменити чешки приказки бе с водещ Петър Опава (Petr Opava), чешки композитор, ученик на Михайлов, а на нея присъстваха и други негови бивши студенти, композитори, певци и творци, с които е работил, както и много почитатели на песните му. Излъчени бяха кадри от документалния филм „Деветдесет процента ангел“ (Devadesátiprocentní anděl), чийто автор, режисьорът Светлана Лазарова, също присъства и сподели впечатления от заснемането му.

Във филма е отбелязана и огромната роля на майката на Михайлов, оперната певица Райна Михайлова, която първа забелязва музикалния му талант и го развива с пеене и уроци по пиано от най-ранна възраст. Музиката присъства в живота му още от детството и влиянието на българския фолклор и темпераментните ни ритми върху творчеството му е осезаемо, затова тези първи две десетилетия от живота му бяха представени с две български народни песни. „Не казвай, любе, лека нощ“ и „Петруно, пиле шарено“, изпълнени от младите, но много талантливи възпитаници на Пражката консерватория Танита Янкова и Ахмад Хедар, ни върнаха към българските корени. След като завършва Френската гимназия, Михайлов кандидатства, но не е приет в Консерваторията в София, но тази в Прага не остава безразлична към таланта му, и така той започва обучение тук, работи, за да се издържа. Чехия става негова втора родина.

Кой е Ангел (Анджело) Михайлов. Роденият в България пианист и композитор е завършил Пражката консерватория със специалност „Диригентство“. Автор на музиката на над 50 български и чешки филма. Композитор, изпълнител и преподавател в Пражката консерватория.

Талантът му на композитор се проявява ярко във филмовата музика, която пише. Няколко поколения израстват с песните от любимите чешки приказки и признателните изпълнители присъстваха на вечерта, споделяйки с благодарност, че той заслужава това, че е „музикант par excellence“, написал музиката за „Пепеляшка“ за една нощ (както и към други филми), създал шедьоври, които се помнят и пеят години наред. Имахме възможността да чуем Ева Хрушкова („Popelka“/ „Пепеляшка“), Иржи Працни и Петра Черноцка (легендарната Саксана/ Saxána от филма „Dívka na koštěti“), Барбора Вацуликова (Diva Baara, с песен от репертоара на Марта Кубишова „Všechny bolesti utiší láska“), Петр Щепанек (и прекрасната песен от филма „Златокоска“/ Zlatovláska). Тези изключително красиви песни ни върнаха в детството, понеже много от чешките приказки и комедии бяха излъчвани и по българската телевизия, и са познати на нашия зрител, който, за съжаление, не знае техния композитор. Много вълнуващо бе качването на сцената на Едуард Кречмар, текстописец на голяма част от тези песни, заживели свой живот и допринесли за успеха на филмите. Двамата с Анжело Михайлов, текстописец и композитор, са неразделна двойка, и създават множество хитове. По текст на Кречмар бе и драматичната песен „Čekám“, изпълнена от Ахилеас Михаилидис, с когото Михайлов също е бил приятел и автор на песни за триото „Ахил, Захар и Болек“.

Във втората част на програмата

Петра Черноцка (Petra Černocká) със съпруга си Иржи Працни (Jiří Pracný)

Отляво надясно: Йозеф Лауфер (Josef Laufer) и Петър Опава (Petr Opava)

Петра Черноцка, изпълнителката на „Саксана"

Петър Щепанек (Petr Štěpánek)

чухме песни на бивши студенти на Михайлов от Консерваторията, където той защитава професура и ръководи катедра „Композиция" в края на 80-те години, а също така и спомените на негови колеги. Всички бяха единодушни в качествата му на виртуозен пианист, забележителен имитатор на Луис Армстронг, Франк Синатра и Рей Чарлз, музикант със завидна дарба за импровизации, но и изключително добре подготвен теоретично преподавател, способен за секунди да посочи грешка в нотопис, за чието откриване на други им отнемало часове. Наред с тези професионални качества, бяха изтъкнати и човешкото му отношение без дистанция въз основа на години или ценз, както и типично балканския му темперамент: „Гейзер!", „Гениален музикант и композитор!", „Беше ми като брат!", „Можеше да напише симфония за една вечер!", „Вулкан!", „Човек с мощна аура!", „Великан!", „Имаше огромно сърце, както и приятели от всички области на живота!". Композиторът Петър Вайсар, негов ученик представи своя композиция, в която бяха вплетени мотиви от филмите „Lucie, postrach ulice" (музика Михайлов) и „Hastrman" (музика Петър Вайсар). Пълни с емоции бяха и изпълненията и спомените на Ленка Куркова, Витезслав Хадл, Ярослав Фиала, Петър Опава и други музикални и филмови дейци. В края на вълнуващата вечер семейството на Анджело Михайлов благодари на всички, дошли да почетат паметта на този ярък талант, оживил с музиката си десетки български и чешки филми и писал песни за звезди на чешката естрада като Карел Гот (който е бил поканен също, но поради здравословните си проблеми отказал), Марта Кубишова, Хелена Вондрачкова, Вацлав Нецкарж, Хана Загорова, Валдемар Матушка, Милуше Воборникова и др. Сред най-известните чешки филми с негова музика са „Dívka na koštěti", „Lucie, postrach ulice", „Hop a je tu lidoop", „Metráček", „Arabela se vrací", „Rumburak", „Zlatovláska", „30 panen", „Bylo čtvrt a bude půl" и много други. От българските най-популярни са: „Търси се съпруг за мама", „С дъх на бадеми", „В името на народа" и други, а в „Кучешка огърлица" работи с Милчо Левиев.

Уважаван педагог, брилянтен изпълнител и импровизатор, талантлив композитор. Когато слушаш негова музика, се пренасяш няколко десетилетия назад, в свят, в който животът бе с много ограничения, но въпреки тях музиката бе хубава и истинска. Златните години на чешките приказки и семейни филми. И в тях – един гениален, но незаслужено непознат в Родината си българин! Може би културните и образователни институции в България ще направят нещо това да се промени и обществото ни да познава по-добре делото и творчеството на този гениален наш съвременник. Той го заслужава и ние заслужаваме да знаем за него! ◆